

Bavič z Novy. Ať jiz tohle označen vyslovite s nadsením nebo s despektem, pokudé bude v případě Petra Rychlého kruté zjednodušující a nespravedlivé. Vidět za ním totiž není dvacet let poctivé herecké práce na divadelních prknech v Mostě, n v Vinohradech a Fildovacech. A nevede se do něj ostatně ani cena za herecký výkon, kterou si Rychlý odvezl z posledního GRAND Festivalu smichu v Pardubicích.

Jaké divadelní impulzy jste nasával v Nejdku u Karlových Varů, kde jste vyrostl?

Divadlo se mi dostalo do krve asi přes mého otce Zdenka Rychlého, který byl pověsny plesový bavič – měl rád společnost a dobrou zábavu. A potom hlavně díky úžasné paní učitelce Dagmar Janové-Vichové, která vedla dětský divadelní soubor Jana Jíka a psala pro něj i hry. A s ní jsem se seznámil úplně náhodou. Přišla k nám do třídy suplovat češtinu. A já jsem rád čel a navíc jsem četbu už v té době pojímal dramaticky, nudnější popisy jsem zrychloval a rozvíjel jsem dialogy podle postav. A když to zjistila, tak mě pozvala do svého souboru. V deseti letech už jsem hrál krále, to byla moje první role. Měl jsem asi deset vět a princezna byla o dvě hlavy vyšší. Druhá role byl policajt Šmidra, který chodí a oznamuje, že se ztrátila princezna neznámá kam, zvláštní znamená: v uchu rolníka. A abych k tomu mohl jako správný policajt bubnovat, tak jsem oslovil kapelmajstra nejdecké kapely pana Tota, aby mě naučil vřít. Můj výkon dokonce zaznamenala kritika v Nejedckém zpravodaji! A byl to i můj první kontakt s popularitou, když jsem stál frontu na oběd ve školní jídelně, tak jsem slyšel: „Hele, to je on, co hrál toho policajta.“

Měl jste jako kluk představa, že budete něčím jiným než hercem?

V dítství jsem měl vymyšlená jen dvě povolání. První byl popelář. Lákal mě, že jezdí volně na stupínku a už se tam ten grif s popelnicí. Pak jsem chtěl být řidičem z povolaní a vozit kamion naryvaný cigarety, takový pěkně barevně popsaný trák. A teď, kdyby se cokoliv stalo, tak bych chtěl být barmanem-útníkem, protože to je práce v kontaktu s lidmi, nebo řidičem tramvaje. Ale řidičem v Liberci! Jezdí bych na dlouhé trati do Jablonce a hodně bych kecal do mikrofonu na zastávkách. Ale toho řidiče si třeba někdy vyzkouším alespoň brigádě.

Po dětském souboru přišel ochotnický soubor Jiráček. Nenašlo se vhodnější místo pro konzervatoř? Na konzervatoř mě rodiče nepustili, táta prohlásil, že by hercem je taková podivná obživa. A že bych měl do osmácti let poslouchat.

A proč jste vystudoval právě ekonomickou školu? To vlastně můj dědeček Václav Rychlý, který měl státnice z psaní na stroji a také mi vyučoval. A když jsem u něj trávil prázdniny, tak jsem musel jednou za týden napsat korespondenční listek rodičům. A ten jsem musel pochopitelně psát na stroji. Psal jsem ho ukazovákem celý den jako dáteč. Jenže z mé prázdninové korespondence rodiče usoudili, že mě psaní na stroji baví. A že by mi tedy ekonomika mohla sednout. A taky to byla pragmatická volba. Tehdy se otevřel jeden ročník pro dvě třídy a byla větší procentuální šance, že se na školu dostanu.

Učíte si ještě sám spočítat daně? Nedělané to, protože se neustále mění předpisy a vyhlášky, a tak to raději svěřím své daňové poradkyni. Jediné, co mi ze školy zůstalo, je tésepis – umím ovšem více číst než psát. A psaní na stroji! Díky němu jsem si v divadle v Mostě přivydělával k hereckému platu. Tehdy totiž neexistovaly kopírky nebo jich bylo málo. A když se upravoval scénář pro divadlo, tak jsem ho přepisoval. Ten stroj mám dodnes doma schovaný, stále mě dvě stovky a udělá až šest kopií, krásný tvrdý německý stroj! Dostával jsem korunu padesát až tři koruny za stránku.

Později jste ale přeci jen zkoušel štěstí u zkoušek na DAMU. Dokonce třikrát po sobě. Poprvé, to jsem se hlásil ještě z posledního ročníku, což se dostal až k písemným zkouškám, vedle mě seděl Honzik Pointilil. Pak mi ale přišlo, že nejsem přijat a že proti rozhodnutí není o d v o l á n í. A po třetí mě vyrazili z druhého kola. Ale to už jsem byl v Divadle pracovních v Mostě.

A proč studujete střední ekonomické školy u Karlových Varů zaměřené na divadlo? Za to rovněž vděčím Dagmar

S Tomášem Tappertem a Terezou Bebarovou v inscenaci Ještědské společnosti aneb Posravná v Divadle Na Fildovacech. Snímek PETR NÁŠIC

Vichové, která mě na konkurz do Mostu nasměrovala. V Karlových Varech nehladila nikoho, tenkrát byla divadla docela plná. Do karlovského divadla jsem samozřejmě chodil – třeba na pana Opocenského. Kocka na rozptálené plechové střeše byl pro mě nezapomenutelný zážitek. Měl jsem jen trochu komplikovanou spojení pro představení do Nejdku, musel jsem jezdit půlnocíkem a domů jsem přijel až v půl jedné. Takže mě rodiče pousměli neradi. Moc mi ani nevěřili, že jezdim do divadla.

V Mostě mě přijali a rovnou mi poslali dva scénáře zaskoků za herce, kteří odcházeli jnam. Můj koníček se stal mým povoláním, byl jsem pinolety a byl jsem šťastný: bydlet jsem na herecké ubytovně, měl jsem smlouvu, že budu hrát divadlo a za to budu dostávat 1190 korun! A po čtvrt roce jsem dostal nádhernou roli élva Miloše Hrný v Oreste sledovaných vlačích, které režisroval Rudolf Feleman.

V Mostě jste se neztratil ani poté, co tam přišel slavný ročník režisera Zbyňka Srby.

Snímek VIKTOR KRONBAUER

Luboš Pistorius byl ovšem i za vašim příchodem do Prahy. Po revoluci se vrátil režirovat na Vinohrady – Kohoutova Ubohého vraha. A teď si představte, že sedím v šatně v divadle v Mostě, já, Petr Rychlý, bez hereckého vzdělání.

proležištnost nepěcházely, pan režisér Pistorius už tam nepracoval. A touha hrát dál mě vedla ke změně angažmá, přitom nemůžu říct o Vinohradech klivé slovo, moc věcí jsem se tam naučil. Mezitím jsem se ale neřákal,

nastudoval jsem tři muzikály v Karlíně: Josefínu, Přesítem snadno a rychle a Pěst na oko. A také v Divadle na Palmovce vyhrál je sen, kde jsem si v režii Petra Krakica zahrál stejnou roli sluhý Clarina jako předtím v inscenaci Pavla Pecháčka.

Měl jste své herecké vzory? Neuvěřitelně se mi herecky líbil Dustin Hoffman, to je vzor úkladnosti, a svenkářské hráje je Robert de Niro. V jednom rozhovoru Dustin Hoffman uvedl žeběček svých hodnot, což byla od něj velká odvaha. Většinou každý na podobné otázky odpovídá, že první je rodina a pak přijde práce. Ale on dal na první místo práci, na druhé děti a na třetí ženu. A pak se ho ptali, díky čemu se vypracoval tam, kde je. A on vysvětlil, že to bylo proto, že na každé dotaz odpovídá: „Yes!“ Zavolají vám a reptají se, jestli umíte maďarsky. Yes! Sice neumíte, ale za týden se maďarsky naučíte aspoň pár vět. A přinejmenším to skončí tak, že si reknou, no tak když už jady jste... Tuhle metodu jsem si vyzkoušel a funguje. Žene vás to k tomu dělat naplno. Nebojte se rozpaků typu: já nevím, víte, jestli se to na celím... Tím zbytečně negativně ovlivníte lidi, kteří o vás rozhodují. Ano, budu tam, není problém.

A když jste zareagoval a la Dustin Hoffman? Po vojně jsem se vracel do divadla a Svatopluk Schuller si podřivil koník. Byl jsem povolán, jestli se cítím na to, abych za něj zaskočil v hlavní roli ze Dvou kavalerií z Verony do druhého dne. A já řekl: „Samozřejmě!“ Vzal jsem scénář, rozřezal ho na stránky a do noci s ním obcházela kolegy. A musím se přiznat, že ve dvě ráno jsem plakal. To byl, naučit se Shakespeara přes noc! Druhý den v pět mi v divadle řekl: „Máme pro vás dvě zprávy, dobrou a špatnou. Sváňa volal z nemocnice, že ještě nemá šátru, a tak to dnes ještě odehráme. Ale pozítří už to hraje vy.“

Anebo mě v Mostě kolega Ladislav Dušek jednou poprosil, jestli bych se do Cirkusu Humberto nenašel jezdit na jednokole a neudělat s ním artistické číslo. Byl jsem omlácený, ale nakonec jsme měli úspěch. A podobně to bylo, když jsem byl před pět lety pozván do fedtelny Divadla Na Fildovace, kde mi Tomáš Topfcer počal obřadu a povídk: „Tímto tě pověřuji,

oslovil, tak – jak už víte – bych asi zase neřekl ne. Rád bych si vzít režii ještě jednou, abych zjistil, jestli mám dělat nebo ne. Po té první práci si nejsem jistý.

Zpíval jste v muzikálech v Karlíně a na Fildovace. Považujete se za muzikálového herce? Jáka je definice muzikálového herce? Měl by umět zpívat, zahrát i zatancovat. Dvě políčka bychom mohli tedy vyplnit jakž takž klade; i když to, co provozují, je spíš takové herecké zpívání. V činohře bych se cítil doma, ale s pohybem je to špatné. Nejsem rozey muzikálový interpret, ale jak říká režisér Deák: pohy si sice znám, ale nějak to dokážu. Pohyb mi zkrátka není vlastní, musím ho vyvířit. Ale je pravda, že nějaké muzikály mám za sebou. A docela mě pobavila i potěšila nabídka z muzikálu Cats, který je prakticky jen o tanci. Ale dnes už jsem přeci jen soudnější – nemůžete umět všechno.

Když se vaše sestra Renata vydala na hereckou dráhu, rozmlouval jste ji to, nebo jste ji podporoval? Nic jsem jí nerozmlouval, bylo to její osobní rozhodnutí. Jenom jsem jí trošičku pomohl nasměrovat k tomu, o čem zkoušky na škole jsou. Hostoval jsem v Chebu, kde jsem dělal s Pavlem Pecháčkem Labyrinth Karla Sidona; hrál jsem Poumka, což je úžasná role: narození se, jestli dítě, dospělý, oženíte se, rozvedete se, umřete... Moc se ale tády nehraje, protože

S Lubomírem Lipským v inscenaci Ferdýd Plátna (Divadlo Na Fildovacech). Snímek PETR NÁŠIC

abyš tady zrežiroval hru.“ A já odpověděl: „Samozřejmě.“ Režirovat v Praze všem na očích byla přitom velká zodpovědnost. Chtěl jsem to zkusit, chtěl jsem si na režii sáhnout a třeba si i rozbít hubu.

Jak dnes na svou výpravu za režii vzpomínáte? Byla to těžká hra – Pirandello; Člověk, zvíře a ctnost. Ale jsem šťastný, že jsem to udělal. Bylo pro mě poučné udělat si vylet do hlediště a zjistit, jak to má režisér těžké. Zvláště pokud přijde na zkoušku nepřipravený herec, který neumí text a hledá vmyšlvny. Režie je velice křehká práce, stačí jeden člověk, který nebude dobře naladěný nebo vám neuvěří, a všechno se vám zborí. Režirování mě posunulo dál v mě vlastní herecké práci. Vim, co režisér potřebuje, a od té doby se snažím jím práci neztěžovat.

A chtěl byste si režirování zapakovat? Asi ano, bavilo mě to. Pak už jsem ale osloven nebyl a já nepatřím k těm, kteří chodí po kancelářích, nikdy jsem nic podobného nedělal. Mám rád, když jsem osloven. A kdyby mě někdo

opouštěl nechce. Pořád Natačto! mám rád a ani po letech ho neřáším, dávám do něj maximum energie. Spíš bych se chtěl představit veřejnosti víc jako herec. Tady se profiluji jako moderátor a herecký se můžu zapojit jen ve scénkách a jako drobné skeče pojednávám i vtipy, které vyprávím. Rád bych si ale zahrál v seriálu nebo v inscenaci.

Jenže je také problém skatulkování – pro veřejnost jsem „pan Natačto... Ale bylo to moje rozhodnutí, věděl jsem, co riskuji. Na druhou stranu toho nelituji – čím déle dělám televizi, tím více a poctivěji musím pracovat v divadle. Abych lidi přesvědčil, že na jevístí není žádný „Natačto“, ale Jenkns i moje Josef Maršálek. Natačto! mi navíc udělalo skvelou reklamu – ohlířel, ať je, jaký je. Každý ví, kdo je to Petr Rychlý. A v dnešní době jako herci reklamu potřebujeme.

V televizi i v nejedné divadelní inscenaci sršíte energii a působíte jako totální extrovert. Ale váš kontrolor Jenkns v komedii Habaďúra je zcela opačným typem role. Bylo pro vás hodně náročné hrát v pomalejším tempu, soustředit se na jemnější detaily... Patřím k pokorným hercům a věřím, že režisér ví, co chce. Na svou postavu nabíhám jako na živého, reálného člověka a chci se mu co nejvíce přiblížit. O technických prostředcích nepřemýšlím, ty už mi role došla sama. Těžko se to popisuje, třeba v dabingu mi sjede, aniž si to ovdědomim, hlas vyř

S Lubomírem Lipským v inscenaci Ferdýd Plátna (Divadlo Na Fildovacech). Snímek PETR NÁŠIC

Jako Konferenciér v inscenaci muzikálu Kabaret v Divadle Na Fildovacech. Snímek PETR NÁŠIC

Byl jste hodně překvapený, když jste na festivalu v Pardubicích dostal cenu za nejlepší herecký výkon?

Byl, a myslím, že to na mně bylo i vidět. Měl jsem obrovskou radost, že se na mě někdo podíval jiným očima. U kritiků to mám také, většinou mi někdo vpálí obřinkování na Nově. Ta cena pro mě moc znamená a je pro mě poškození, že jdu správným směrem. Dala mi obrovskou chuť do další divadelní práce.

S Danielem Rousem v inscenaci Habaďúra (Divadlo Na Fildovacech). Snímek ALEXANDR JANOVSKÝ

Navíc je to první cena v mém životě. Ještě cestou do Pardubic jsem si říkal: No, může to být nějaký fór... Ale našťástě nebyl a odvezl jsem si perníkovou cenu i diplom. Perník jsem rozdělil mezi své děti a diplom mi sebral Tomáš Topfcer a pověsil ho do foyeru našeho divadla.

Vzpomínal jste žeběček hodnot Düstina Hoffmana. Jaký je ten váš? Můj žeběček je jednoduchý: na prvním místě jsou práce, děti a žena.

ZDENĚK A. TICHÝ

nebo níz. Nedělán to vědomé, jen vidím typ člověka, kterého mtvím, cítím rytmus řeči a najednou se mě hlas postaví vyjde sám. A podobně to funguje i v divadle. V Jenknsovi jsem třeba viděl trochu dědu Václava Rychlého, vyzkoušeli jsme to a zjistili jsme, že takové obličej funguje. Ve vřazích tak jsem trochu jako svůj děda. Ale Jenkns mi neřekl tolik zabrat jako třeba Maršálek v Divotvorném hrnci – to byla pro mě skutečně zlomová role. Najednou jsem hrál otce, Zoranka Vejvodova moji dceru...

Habaďúra byla krásná práce. I díky Tomášovi Topfctovi, který nás umí uvolnit, je laskavý, a když zjistí, že jdeme jeho směrem, tak nám ponechává volnost. Možná je to taky mým věkem – čtyřlínka na krku. Dřív jsem byl totální major a dával jsem lidem všechno lopatou. Kolikrát mě režisér nemohl ukáznit. Ale teď už vim, i díky své zkušenosti s režii, že každá postava má své místo. A když jsem vzduch, tak na sebe nemůžu strhnout pozornost. Musím počkat, až přijde moje situace, a v pravý čas pak odejít, co ve mně je.

S Eliskou Balzerovou

Pro veřejnost jsem »pan Natačto«

Recept na talent

Immediátem autorem krásné napsány, a myslím, že na něj oba budeme dlouho vzpomínat.

Petr ukázal, že umí zahrát i charakterní roli. To bylo v jeho kartě mojí dílejší. Pak už přítel Kabareťer v inscenaci Kabaret, kde dokázal, že dovede „zabírat“ v disciplině nejtěší, a tou je muzikál. Tancit, zpívat a to, co u muzikálu občas posouvám i hrát. Kabareťerův dělal skvěle.

Pokudé, když se sejdeme při práci na jevístí, vidím jeho povinnost a hlavně radost z herecký. Petr si schoval

Ještě před první prací jsem se setkal-li, byla to Tylova a Skroupova Fildovacka, kde hrál a zpíval ubohavce Kocoula. Ale to byl jen ukový „předřev“. Ve druhé inscenaci to už byl „dětší kalibr“. Býla to role Damiána ve hře Davida Hareba Jak to vidí Any. Tam jsme si to ale opravila státní. Byl to důležitý ve druhém dějství

Jeho výkon v roli George Lenkase v Cromweyho Habaďúře, za kterou dostal cenu za nejlepší mužský herecký výkon na pardubickém Grand Festivalu smichu, nebo Josef Maršálek v Divotvorném hrnci jsou toho důkazem. Jeho snaha pracovat na jevístí bere zbytku je příkladná.

Petr Rychlý je ale také vynikající kuchář. Několik spolu „vařiváme“ v hereckém klubu Na Fildovacech a jeho recept na bramborové knedlíky, které mě naučil, je uložen v mém „šatně jónu“.

P. S. Dnes 10. března 2005, kdy pítu vyhle rádky, se v Petru Rychlého stal v ranních hodinách Petr Rychlý – starší. Myslím, že třeba „rolí“ si už přestane jako i na divadle – s radostí a láskou. Blahopřeju.

ELIŠKA BALZEROVÁ